

Egyetemi és Főiskolai Kulturális Napok

Kecskemét, 1984. április 5-7.

Az Egyetemi-Főiskolai Kulturális Napok országos bemutatóit ebben az évben 12. alkalommal rendezték meg. A házigazda Kecskemét városa és a Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskola volt. A rendezvények április 5-6-7-én zajlottak, 25 felsőoktatási intézmény részvételével, 5 művészeti kategóriában (zene, irodalmi színpadok, vers- és prózamondás, folklór és egyéb kategória).

Az események és eredmények ismertetése előtt néhány észrevétel a szervezésről. A fesztivált a Művelődési Minisztérium és a KISZ KB hirdette meg, az országban 3 helyszínen (Kecskeméten, Keszthelyen, Sárospatakon) zajlottak és zajlanak majd a bemutatók. Az elmúlt években a fesztivált központi anyagi támogatásból rendezték meg, a szállást, étkezést, utazást a rendező szervek fizették. Ebben az évben a gazdasági világválság ezt a rendezvényt is utólrta, ezért az összes költséget a küldő intézményeknek kellett fizetnie, természetesen az éves köznevelődési költségvetésük terhére. Nem egy olyan intézmény volt, amelynek még az éves költségvetését is meghaladták a fesztivál költségei. (Most április van, a következő költségvetési évig 8 hónap van hátra.) A másik központi szervezeti hiányosság is elég szomorú tapasztalatokkal járt. Az országos fesztivált nem előzte meg előszűrés, illetve az előszűrésnek nem volt szelektálási joga, csak szakmai véleményt mondhatott. Emiatt egyrészt zavaróan szélsőséges volt az országos bemutató színvonal, másrészt a színvonal alatti csoportok és előadók kerültek rendkívül kínos helyzetbe a megméretés során. Az így okozott erkölcsi károkat nehéz felmérni, mert a különben lelkes és hazai berkekben elfogadható produkciók ebben a közegben keményen frusztrálódtak. A kecskeméti szervezőket csak dicséret illeti a rendkívül nehéz körülmények közötti példás szervezésért.

Néhány szó a zsűriéről. Nem tudom, illik-e a zsűrit zsűrizni, de néhány általános probléma felszínre került, amelyet tanulságul meg kell említeni. A zsűri jelentős része jól felkészült, „kompetens” szakember volt. A művészeti vezetőkkel és előadókkal folytatott beszélgetéseknél azonban szinte egyöntetűen felmerült az a probléma, hogy a zsűri értékelési nem voltak elég szakmaiak, az általános szövegek nem adták meg azt a segítséget, amelyet a további munkára vonatkozóan személyre szabottan meg kellett volna adni. A díjak önmagukban nem értékemzők. Ehhez kapcsolódó hiányosság, hogy az intézményeket képviselő csoportvezetők, köznevelődési szakemberek részére sem volt olyan fórum, ahol megtéríthetett volna a csoportok, előadók későbbi cseréjének menedzselésének megbeszélése. Ez mindenképpen szükséges lett volna a felsőoktatási intézmények amúgy sem túl erős kapcsolatainak erősítése végett is.

Műfaji ágazatonként szeretnék a továbbiakban néhány általános észrevételt tenni, összegezve a zsűri, a résztvevők és a közönség véleményeit, tapasztalatait. A leggyeségebben mérhe-

tő és értékelhető kategória a folklór kategória volt. A táncház-mozgalom megszűnése, illetve hullámvölgye után itt volt a legnagyobb fejlődés. A zsűri és a szakemberek véleménye szerint a fesztiválon minden bemutatott produkció elérte a bronzoklevél kritériumainak színvonalát! A legmagasabb szintet a Kertészeti Egyetem és a JATE Táncszínpadja tudta felmutatni. Egységes, fegyverezett előadások nemzetközi színvonalat értek el, mint például a Kertészeti Egyetem és a JATE Táncszínpadja tudta felmutatni. Egységes, fegyverezett előadások nemzetközi színvonalat értek el, mint például a Kertészeti Egyetem és a JATE Táncszínpadja tudta felmutatni. Egységes, fegyverezett előadások nemzetközi színvonalat értek el, mint például a Kertészeti Egyetem és a JATE Táncszínpadja tudta felmutatni.

A fesztiválon bemutatott produkciók sajnos nem csak az egyetemi-főiskolai amatőrszínjátszás, hanem az egész országos amatőrszínjátszó mozgalom állapotát is tükrözik. „Mintha ez a mozgalom mindig újra és újra kezdené önmagát megteremtteni” — mondta az értékelésen az egyik zsűritag. Nagyon érezhető volt a folyamatosság hiánya, régen túlhaladott mondanivalók és formák köszöntek vissza, rendkívül szélsőséges színvonalon. A régi gyermekbetegségek is kísértettek, a darabválasztás és az egyes színpadok képességei közötti szakadék fel nem ismerése, a térszervezés gyengeségei stb. Néhány idézet a szakmai értékelésből: „Ha valaki izzad és szenved a színpadon és nincs tisztában az eszközeivel, az ön- és közveszélyes.” „Nekem, a nézőnek kapcsolatba kell kerülnöm a darabbal, különben semmi értelme az egésznek.” „Nagy olvasmányélményem lett volna, ha nem jütszotátok volna el...” Ezek a vélemények sajnos amellet, hogy lehangozóak, figyelmetlenül is kell, hogy szolgáljanak. Érdekes és figyelemre méltó észrevétel hangzott el a fesztivál záróértékelésén. „Az egész országos amatőrszínjátszó mozgalom megújulása, munkájuk folyamatosága csak akkor jöhet létre, ha az egyetemi-főiskolai amatőrszínjátszás újra fel tudja vállalni korábbi vezető szerepét.” Egyelőre, sajnos, ez a fesztivál még csak azt bizonyította be, hogy önmaga színvonalát sem tudja elérni. Ebből a mezőnyből 4-5 produkció tudta hozni az itt elvárható színvonalat, ebből két szegedi előadás, a Medicus Színpad Genet darabja és a JATE Színpad Kisérlet előadása volt. Nem volt ennyire tragikus a kép a vers- és prózamondók esetében, de ez a műfaj is hordozza évtizedes terheit. A néhány kiemelkedő produkció mellett a többség tisztességes szövegmondást produkált. Itt leginkább a megfelelő szakmai segítséget, kontrollt adó vezetők, tanárok hiánya volt érezhető.

Az egyéb műfaj már nevében is hordoz valami pejoratív értelmet, és bizony, ezen a fesztiválon sem tudta a műfaj egésze sem ez a „jelentést” kiküszöbölni. Jelzi ezt elsősorban az a tény, hogy ebben a kategóriában nem adtak ki arany oklevelet, másrészt az, hogy összesen 12 produkció jelentkezett a fesztiválra, igen alacsony szintű programokkal. Erdemes megnézni a

A helyi bemutatókról

Elcsendesültek a „harci zajok” az országos amatőrszínjátszó mozgalom körül. Sokan belefáradtak a megújulásért folytatott küzdelembe, a többiek pedig végzik tovább a dolgukat, nem törődve a körülöttük folyó vitákkal. Szegeden sincs ez másképp, most mégis úgy érzem, kellene egyfajta számvetést végezni, hogyan is állunk az egyetemi-főiskolai amatőrcsoportokkal az 1984. évi Egyetemi Főiskolai Kulturális Napok helyi és országos bemutatói előtt. A reflexiók előtt egy kis statisztika: a 6 szegedi felsőoktatási intézményben összesen 13 öntevékeny művészeti csoport működik. A Tanárképző Főiskolán 4 csoport (egy country együttes, két kórus és egy kamarazenekar), a JATE-n 4 csoport (egy színpad, egy néptáncosport, egy kórus és egy rock együttes) a SZOTE-n 3 csoport (egy színpad, egy kórus és egy folkegyüttes) a Zeneművészeti Főiskolán egy folk-együttes és az Egészségügyi Főiskolán egy színpad. Az Élelmiszeripari Főiskola jelenleg nem rendelkezik művészeti csoporttal. A számok ismeretében felvetődik a kérdés: Sok ez, vagy kevés? Ha a hallgatók számához viszonyítjuk, akkor egyértelműen kevés — létszámában is — az öntevékeny csoport. Ha az iránytű megnyilvánuló hallgatók érdeklődés szempontjából vizsgáljuk a csoportokat, akkor szinte soknak tűnik... Minőségileg nem kívánom most „minősíteni” a csoportokat, de szeretnék néhány általános problémára kitérni.

Az első dolog a csoportok hatóköre. A szegedi felsőoktatási intézményekben működő csoportok jelentős része elsősorban „helyi érdekű”, azaz hatáskörük csak a fenntartó intézményekre korlátozódik. Ez önmagában nem lenne probléma, mivel ez az elsődleges funkciójuk, de lehetőségeik még itt sincsenek kellőképpen kihasználva. Kevés a helyi fellépési lehetőségük, a hallgatók gyakran semmit, vagy csak nagyon keveset tudnak a csoportok külső és belső tevékenységéről. A társintézményekkel és a városi művelődési intézményekkel való kapcsolattartás és együttműködés is alkalmatlan. A meglévő lehetőségek itt is kihasználatlanok. A problémák megoldására történtek már próbálkozások, most úgy tűnik a közeljövőben mélyreható változások várhatók. Tavaly novemberben megalakult a Szegedi Felsőoktatási Intézmények Közművelődési Bizottsága, melynek programjában az első között szerepel az amatőrcsoportok intézményen belüli és intézményközi problémáinak feltárása és az összehangolt megoldáskeresés konkrét formáinak a kidolgozása.

Első ilyen jellegű közös akció az Egyetemi Főiskolai Kulturális Napok helyi bemutatóinak megszervezése és lebonyolítása volt március hónap folyamán. A bemutatókat a 6 szegedi felsőoktatási intézmény Közművelődési Bizottságai szervezték az intézményi KISZ-bizottságokkal közösen.

Az első bemutató március 15-én zajlott le a Zeneművészeti Főiskolán, ezúttal az énekkarok mutakoztak be. A bemutató kapcsolódott az Éneklo Ifjúság bemutatóihoz. A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola kórusai, a SZOTE-kórus és a JATE kórusa képviselte a felsőoktatási intézményeket. Sajnos a JATE kórusa az utolsó pillanatban technikai okok miatt kénytelen volt lemondani a szereplést. A résztvevő kórusok produkcióit szakmai szempontból nem vagyok hivatott értékelni, megtette ezt helyettem a szakemberekből álló zsűri. Sajnos itt egy kis hiba csúszott a szervezésbe, ugyanis a zsűrinek csak szakmai véleményezési joga volt, de az országos bemutatóra való elküldés joga az adott intézmény hatáskörében maradt. Sajnos, a sok baba között még a legnagyobb odafigyeléssel is elveszik néha a gyerek. Ezt a kis zavart leszámítva a produkciók igyekeztek méltóképpen reprezentálni a helyi kóruséletet. A csekély létszámú közönséget leszámítva minden zavar nélkül zajlott a második bemutató a folkegyüttesek és a rock-együttesek műsora a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán március 16-án. A Zsukáta, a SZOTE színeiben, a KOSBOR a Tanárképző, a Huzavona a Zeneművészeti Főiskola, a Kód a JATE képviselőjében lépett színpadra. A Zsukáta és a Huzavona a megszokott jó formáját hozta, és külön öröm volt hallani a Kosbor fegyverezett, ígéretes játékát és a Kód kemény, igényességre törekvő muzikáját. Reméljük, mindannyiunkkal gyakran fogunk még találkozni a főiskolai, egyetemi klubunkban és a városi rendezvényeken. A harmadik bemutató a vers- és prózamondók versenye volt az Egészségügyi Főiskolán. A nagyon szép és igényes szervezését sajnos két dolog árnyékolta. Az egyik a csekély közönség, a másik a még csekélyebb részvétel. A hat szegedi felsőoktatási intézményből összesen 11 ember jelentkezett és mindössze 8 vett részt a bemutatón. A színvonal is igen alacsony volt, a zsűri alapos szakmai véleménye még időben érkezett az országos bemutató előtt.

Az énekes és hangszeres szövegek bemutatói szintén a Tanárképző Főiskolán zajlottak. „házi bemutató”-ként, ugyanis ebben a kategóriában csak tanárképzősök jelentkeztek. Az utolsó helyi bemutató az amatőrszínjátszó találkozóját a JATE-klubban március 21-én. Három színpad nevezett, az Egészségügyi Főiskola színpada, a Medicus Színpad, és a JATE színpad. A Namislowky koncert ellenére népes közönség előtt zajlottak a produkciók. Az első darab: Genet: Cselédek című produkciója volt a Medicus Színpad tolmácsolásában, rendezte Mucsányi János. A színpad ezeknek a várakozásoknak érzésem szerint, csak részben tudott megfelelni és nem a közösségi jelleg miatt. Látszott az elnéveltség műhelymunka, de a darab még nem elég érett produkció, sok-sok erő hiányzik belőle. Kíváncsian várjuk a további bemutatókat. A második mű Baranyi Ferenc: A lónak vélt menyasszony című darabja volt. Kiss Ernő rendezésében. A friss és lelkes EFT-s csapat nem kívánt elsőre nagy produkcióba belevágni és ez mindenképpen javukra vált. Reméljük, hogy kezdeményezésüknek folytatása lesz és még további darabokat is láthatunk tőlük. A harmadik darab a JATE-színpad Profán Nárcisz című darabja volt, a legújabb változatban.

kinálatot: 6 együttes, 3 szólista, 1 bűvész, 1 pantomimes és 1 dzsessz-tánc produkció. Nehezen tudom elképzelni, hogy a klasszikus amatőrműfajok mellett csak ennyire és így foglalkoznának „egyéb” művészeti ágakkal. Többek véleménye szerint ennek a műfajnak nincs kellő háttérbázisa. Erdemes lenne körülzárni saját házunk táján, hogy valójában mi is a helyzet ezen a téren, mert például a rock- és popműfajra tudtommal ennek a generációnak van igazán igénye.

Az előbbi kevésbé szívderejtő gondolatok után bizonyára megnyugtató lesz a zenei kategória eredményeiről hallani. A 15 fellépő kórusból 5 kapott arany oklevelet és a kamarazenekarok és szövegtánc is igen magas színvonalon szerepeltek. Külön öröm számunkra, hogy az arany oklevelek jelentős részét szegedi felsőoktatási intézmények csoportjai és szövegtánc kapták. A kórusmozgalom a nehézségek ellenére is tudta és tudja tartani a hagyományosan magasra állított mércét, az ő eredményeikből, meglévő problémáik megoldási lehetőségeiből más művészeti ágak is sokat tanulhatnak.

Nehéz egy ilyen átfogó, nagyszabású rendezvényről általános érvényű véleményt mondani, de néhány elgondolkodtató véleményt sikerült egy csoportba gyűjtenem. Sok helyütt tévesen él az a gondolat, hogy egy-egy ilyen fesztivál mérje meg az öntevékeny kezdeményezéseket. Valóban sok intézményben előfordul, hogy a vezetés, de gyakran a művészeti csoportok tagjai is a díjak száma alapján minősítik az adott csoportot, vagy produkciót. Ez az azonban gyakran téves orientációt hoznak létre, mert a díjak büvöletében élve könnyen el lehet feledkezni az öntevékeny mozgalom legfontosabb szerepéről, az értelmiségivé válást szervesen segítő funkciójáról. Egy fesztiválnak nem csak mércének, hanem tájolóknak is kell lennie, de nem szabad figyelmen kívül hagyni azokat az öntevékeny kezdeményezéseket sem, amelyek ugyan nem fesztivál-szintűek, de létükkel, próbálkozásaikkal alapul szolgálhatnak egy majdani magasabb szint eléréséhez. Ez a téma sok előadónál és zsűritagnál is előkerült, ezért érzem érdemesnek arra, hogy odafigyeljünk rá. A másik igen fontos kérdés volt a csoportok „fesztiválok közötti” élete, működése. Az előadók elsősorban a szakmai segítőbázist hiányolták, amely a rendszeres, napi munkájukat segítené. Igaz, hogy elsősorban a már klasszikus öntevékeny műfajokban (kórusok, néptáncosportok stb.) szakképzett művészeti vezető irányítja a csoportokat, de nekik is szükségük lenne gyakoribb megméretésre, és nem csak fesztiválkeretekben, hanem más formákban is. Más kategóriákban pedig (például eevéb kategória(!), versmondók) az alapjait kellene lerakni egy szervezett szakmai segítőbázisnak. Szorosan ehhez kapcsolódik a menedzselés kérdése is. A csoportok és előadók java része kevesli a bemutatókhoz való igaz, hogy sokkal jobban kellene gazdálkodnunk ezekkel a meglévő lehetőségeinkkel. Gondoljunk csak arra például, hogy a szegedi felsőoktatási intézményekben működő művészeti csoportok hány-szor fordulnak meg egy másik társintézményben...

A fenti gondolatok, még ha vitathatók is, remélhetőleg meghallgatásra találnak, mert közös gondolatok rejtenek és jelzik azt is, hogy ezen a fesztiválon megfordult előadók, szakemberek milyen gondolatokkal, problémákkal élnek együtt az az ünnep- és hétköznapokon.

A szegedi felsőoktatási intézmények által elért eredmények országos szinten is kimagaslóak, számokban és minőségükben egyaránt. Remélhetőleg alapot adnak arra, hogy tovább erősítse az intézmények közötti összefogást, a még magasabb célok elérése érdekében. További munkájukhoz sok sikert!

A szegedi felsőoktatási intézmények egyéni és csoportos eredményei és díjai:

EGÉSZSÉGÜGYI FŐISKOLA: Karapancsi Beáta és Emmert Anna népdalénekesek — bronz oklevél és a Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskola különdíja; Tóth Mónika versmondó — bronz oklevél.

ÉLELMISZERIPARI FŐISKOLA: Bócz Judit versmondó — bronz oklevél, Vajda Katalin versmondó — bronz oklevél.

ZENEMŰVÉSZETI FŐISKOLA: Huzavona együttes — bronz oklevél.

SZEGEDI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM: Medicus Színpad — bronz oklevél; Zsukáta együttes — ezüst oklevél; SZOTE-kórus — arany oklevél és Kecskemét Város Különdíja; Jóó Ete karnagy — a Szikrai Állami Gazdaság különdíja.

JUHÁSZ GYULA TANÁRKÉPZŐ FŐISKOLA: I. sz. női kar — arany oklevél és a JATE különdíja; Kamarazenekar — arany oklevél és a Kertészeti Egyetem különdíja; Blockflöte együttes — arany oklevél és a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem különdíja; Zenei szövegtánc arany oklevél; Hegyi Magdolna — Balázs Katalin, Hegyi Magdolna, Nádor Andrea; Barta Edit, Tóth Ildikó, Speknér Dalmás; Zenei szövegtánc ezüst oklevél; Veres Zsuzsa, Várhegyi Erika, Zenei szövegtánc bronz oklevél; Balogh Tamás, Szűcs Miklós, Varga Péter és Petőfi Hedvig pénztárolóban részesültek. Tóth Hajnalka versmondó — bronz oklevél; Kosbor country együttes — ezüst oklevél. Különdíjat kaptak még Hegyi Magdolna (Debreceni Agrártudományi Egyetem; különdíja), Tóth Ildikó (Pálffy Gusztáv szobrászművész különdíja).

JÓZSEF ATTILA TUDOMÁNYEGYETEM: JATE-Olabányász Néptáncosport — arany oklevél és a Bács-Kiskun megyei KISZ Bizottság különdíja; a Néptáncosport kamaracsoportja — arany oklevél és a Gödöllői Agrártudományi Egyetem különdíja; Zsuráfszky Zoltán koreográfus — Kecskemét város Tanácsa különdíja; Fabatka együttes — Kertészeti Egyetem különdíja; Németh Irma népdalénekesi produkciójáért pénztárolóban részesült. Szegedi Egyetemi Színpad — arany oklevél; Kormos Tibor rendező DATE Mezőtúri Főiskola Kar különdíja; a Kisérlet című produkció — Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskola különdíja; Balos József versmondó — arany oklevél és a Marx Károly

Közgazdaságtudományi Egyetem különdíja; Hóó Ildikó versmondó — ezüst oklevél; Szegedi Egyetem Énekkar — arany oklevél.